

OOSTVLAAMSCHE ZANTEN.

Mededeelingen van den Bond van Oostvlaamsche Folkloristen.
Maatschappij zonder Winstbejag.

TWEEMAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT.

De leden ontvangen de mededeelingen gratis Jaarlijksche bijdrage voor het lidmaatschap : 12 frank	Redaktie: F. Van Es, Brabantstr. 29, Aalst. Postcheckrekening 2043,98. P. Luyckx, Gent.	Prijs per n ^o : 3 fr. Abonnementsprijs buitenland : 3 belga's
---	--	--

Censuur en Tendens in Vlaamsche Volksliederen uit den tijd van Napoleon. (Vervolg) (1)

Liedeken van een Dragonder.

Stemme : *hoe moet ik hier op schilwagt staen.*

THEMA : Een minnaar werd, in dronkenschap verkeerende, als soldaat aangeworven door een ronselaar. Hij klaagt dat hij nu voor langen tijd zal gescheiden zijn van zijn geliefde Flora :

„ Wat baet mij nu de lieberteyt,
Als ik moet zijn gebonden,
Onder den dienst van zijne Majesteyt,
Ja onder de dragonders,
Den tijd al van acht jaeren. „

Hij denkt er over te deserteeren, maar ziet de onuitvoerbaarheid in van zijn voornemen. Hij verzoekt zijn geliefde hem te blijven beminnen.

Aanvang : Hoe moet ik hier op schilwagt staen,
Al met mijn hertjen vol rouwe,
Altijd gereed om weg te gaen,
Schier bezweken door de kouwen,
Mijn hert door minnelusten.
Het welk doorrijst g'heel mijn gemoed,
Het welk mij nu doet zugten,

(1) Zie Oostvlaamsche Zanten III, nr 2, blz. 17 en vlg.

Om mijn alderliefste zoet,
Ik weet zij verlangt na mijn wederkomste,
En zij zal worden als dispuraet,
Als zij zal hooren dat ik ben soldaet.

Eijnde :

Ach liefste Lief komt leest dezen brief.
Hij is in traenen geschreven,
Hebt medelijden met uw eenig lief,
Die hier zoo droevig moet leven,
De min blijft altijd vonken,
Al in dat zwaer verdriet,
Schoon lief doen ik was dronken,
Is 't mij voorwaer geschied,
Ag liefste lief komt help mij uyt den rouwe
En maekt dat ik bij u nu blijf altijd,
Tot dat de dood ons van de wiereld schijdt.

Beklagt van een Jongman.

Dië soldaet wierd en nae den oorlog ging,

Stemme : moet ik zoo lang op schildwagt staen.

THEMA : Een jongeling op het oogenblik dat hij naar den oorlog moet vertrekken wordt beklaagd door vader, zuster en moeder. *Hij antwoordt dat het Gods wil is, en dat klagen niet baat.* Daarop vraagt hij hun zegen en maakt zich gereed tot het vertrek. Hij vertrekt met moed en geduld.

Aanvang : Hoort hier de droeve klachten aen,
Van eenen zoon tegen zijn Moeder,
Die moest nae het slagveld gaen,
De zuster weent om haeren broeder,
Den Vader vol bezwaeren,
Die zegt mijn liefste kind,
In uwe kinder jaeren,
Waer heb gij het verdiend,
Dat gij van ons moet scheyden voor u leven,
Mijn hert dat zucht, *bis*
Gij zijt eylaes uw moeders eerste vrucht.

. . . . .

Einde : Kind vertrekt in den naem van Godt,
'k Zal u de benedictie geven,
En zijt verduelig in uw lot ;
Den Hemel spaert u teer jong leven,
Wilt aen uw Vader vraegen,
Den zegen voor het lest,
Gelijk gij alle dagen,
Hem g'hoorzaem heb geweest,
Adieu dan mijn eerste zoontjen,
Gij blijft ons kind,
Van achtiën jaer, *bis*
Vertrekt met d'ander jongheyd al-te-gaer.

Liedeken van een Vlaemsch Jongman.

Stemme : *alzo het begint.*

THEMA : Een jong soldaat neemt afscheid van zijn geliefde. Op de klacht van de geliefde antwoordt de jongman dat *men zoowel op 't platteland sterven kan, als op het slagveld*. Bij die gedachte voelt de geliefde zich getroost en belooft hem trouw te blijven tot zijn terugkeer.

Aanvang : Adieu schoon lief die ik bemin } *bis*
Ik valle in het jaer veerthien, }
'K ben twintig jaeren,
Ik moet nae den strijd,
De zee bevaeren,
Voot zijne majesteyt.

Einde : Gaet Minnaer voord voldoet uw gemoed,
En wilt waegen uw lijf en bloed,
Ik zal bewaeren,
Voor u mijn maegdeblom,
'k Hop naer vier jaeren,
Dat gij zult keeren weêrom.

Het " Liedeken van een Vlaemsch Jongman „ vertoont eenige gelijkenis met " Chanson de nos courageux Gardes Nationaux „, vooral de eerste strofe :

" Belle amante reveille-toi
 Le jour paraît
 Je dois partir,
 Leve-toi bien vite
 Nous devons aller marcher
 Vers les rivages de Neptune
 Et nous deffendre
 Comme Gardes nationaux „.

Misschien was dit Vlaamsch soldatenlied het model van Cornelissen of is het insgelijks uit zijn pen gevloeid? De laatste veronderstelling krijgt steun door het feit, dat het mede met de volgende liederen: " Beklaglied van een Deserteur „, dat blijkens het rapport vast en zeker van Cornelissen is, en " Den Adieu van een soldaet „, alleen in het Liedboek van Petrus Kimpe is verschenen. Inderdaad het Brabands Nagtegaelken van L. Van Paemel, dat nochtans een herdruk is van het liedboek van Kimpe en het Brabands Nachtegaelken van den Antwerpenaar J. H. Herleyn, dat grootendeels een nadruk is van het Gentsche liedboek, hebben deze drie liederen: Liedeken van een Vlaemsch Jongman, Beklaglied van een Deserteur en Den Adieu van een soldaet niet overgenomen.

Den Adieu van een Soldaet is bijna een dubbelganger van het Liedeken van een Vlaemsch Jongman. Men oordeele:

Den Adieu van een Soldaet.

Stemme: van de vlaemsche Meyd.

Adieu Vaders en Moeders hier, }
 Gedaen is ons vreugd en plaisier, } bis

Wij gaen marcheren
 Recht van hier naer den rhijn,
 Ons defenderen,
 Waer dat de Legers zijn.

Wij trekken op vol eer en rom, }
 Voor den Keyzer van 't Vorstendom } bis

Moeten wij sterven,
 Wij komen op ons bed,
 Het leven derven,
 Als door bom of musket.

Men weet dat een braeven soldaet, } bis
 Die zijnen keyzer vooren staet, }
 Is weird geprezen,
 In oorlog of in vré,
 En eer bewezen,
 Ja krijgt gauw zijn congé.

Wij gaen veel liever nae den strijd, } bis
 Als g'heele dagen in benouwtheyd, }
 Te moeten vluchten,
 Door het veld en het wout,
 Vol ongenugten,
 En 't hert altijd benouwt.

Daerom Ouders stelt u content, } bis
 Als wij zijn in ons regiment, }
 Wij zullen schrijven,
 In wilde of verdriet,
 En content blijven,
 Wij zijnder alleene niet.

Het volgende lied is wel het merkwaardigste in dien zin dat het op enkele kleine wijzigingen na, de oorspronkelijke tekst is van het Fransche lied : *Complainte d'un déserteur*. Wij drukken ze na elkander af :

Bek(1)ag lied van een Deserteur,

Stemme : *van Alexander.*

Wat moet ik verdraegen, wat lijd ik verdriet
 Mijne jonge dagen vergaen als in niet,
 Het is nu twee jaeren, als ik het bespeur,
 Dat ik vol gevaeren ben een deserteur,
 En dat ik moet vlugten alhier en aldaer,
 Als ik hoor gerugte 'k ben in het gevaer,

Ik moet zien passeren, plaisieren en Bal,
 Ik zal nog kreveren in schuer of in stal,
 Kermis en feesten zien ik gaen voorbij,
 Waer ik was den eersten nu ben ik in 't lij,
 Ik ben als de haezen die loopen in 't wout,
 Gelijk eenen dwaezen van menschen benouwt.

Als ik ben alleene, gezeten in 't groen,
'k En doen niet als weenen 'k en weet niet wat doen,
Ik zit als bezweken in mijn droeven staet,
Niemand kan het weten als die 't onderstaet,
Die mij eertijds plagt te beminnen naest Godt,
Komen mij verachten voor mijn droevig lot.

'k Wil van mijn droef leve nu make een end,
'k Gaen mij overgeven binnen de stad Gent,
'k Wil niet zijn gebonden als schelm of dief,
En zijn weggezonden waer het hun belieft,
Ik wil liever dienen zijne Majesteyt,
Als Ouders en Vrienden brenge in droefheid.

'k Ben nu uyt verzeere en heel wel content.
'k Gaen de taele leeren bij mijn regiment,
En ik zal marcheren daer Godt mij geleyd,
En noyt deserteren maer uytdoen mijn tijd,
't Kan noyt zijn beschreven gelijk het gebeurt,
't Benouwt en droef leven van een deserteur.

Complainte d'un déserteur

Amis, écoutez ma complainte
Ce qui m'est arrivé
C'est triste pour qui le voit et l'entend
Comment dans ma jeunesse
En l'an VIII je tombai dans le sort.
Par des insinuations perfides
Je me mis hélas o grand Dieu
A désérer de Bruxelles.

Quand je vins chez moi
Mes parents, frères et sœurs et amis
Ne me voulurent pas accueillir
Je ne trouvai nulle part de la consolation
J'errai toute la nuit
D'ici à là chez mes voisins,
Mais le matin quand le jour parut
Tout le monde me ferma le porte.

J'allai chez les jeunes filles
 Que j'avais fréquentées ;
 Mais elles ne firent aucune attention à moi
 Lorsqu'elles virent mon uniforme
 Toutes dirent, Jeannot tu es déserteur
 Nous devons fuir ta compagnie
 Tu nous causerais des dangers
 Jamais tu ne peux épouser une fille.

Je devais dormir au milieu des champs
 Personne ne voulait m'héberger
 Songez à ma position
 Lorsque j'ai déserté
 Je m'écriai au milieu de mon chagrin
 Oh Dieu ! Si je pouvais rejoindre mon régiment
 Je ne serais plus malheureux
 Je suis comme un lièvre dans les bois.

Je suis parti pour Gand
 Où je me suis rendu aux autorités
 Je fus dirigé sur mon régiment
 Je jouis ici d'une vie plus heureuse
 Jeunes gens je vous le conseille
 Lorsque vous devez porter les armes
 Ne désertez jamais
 La vie d'un déserteur est à plaindre,

Met dit laatste lied en waarschijnlijk ook met het Liedeken van een Vlaemsch Jongman en Den Adieu van een Soldaet, hebben we niet alleen voorbeelden van gecensureerde volksliederen, zooals in 1 en 2, maar, zeldzaam te achterhalen bron in de volksliederstudie, voorbeelden van tendensieuze volksliederen. Zonder het rapport van den voor ons tegenwoordig gevoel te ijverigen ambtenaar N. Cornelissen hadde men wellicht uit het onderzoek van het toenmalig volkslied, dat immers de thermometer van het volksgemoed heet te zijn, het voorbarig besluit kunnen trekken dat onder het Keizerrijk, spijs conscriptie, annexatie en bloedige oorlogen, ons volk in al zijn lagen het Napoleontisch regiem als een weldaad had beschouwd.

Zanten.

II/6 Een nieuwe Variante van « Unibos »

Over het "Versus de Unibove", uit de XIe eeuw, de oudste, gekende variante van een, in Europa zeer verspreid vertelsel, — in Vlaanderen best gekend door de variante "Pachter Eentand", uit de verzameling "Vlaamsche Volksvertelsels van Alf. De Cock en Pol de Mont", — hebben wij terloops gesproken in onze lezing op de laatste algemeene vergadering van den Bond van Oostvlaamsche Folkloristen(1).

Door een gelukkig toeval is de volgende onuitgegeven Oostvlaamsche variante van dit thema in ons bezit gekomen.

Van twee Gebroers.

Er waren eens twee gebroers, de eene was arm en de andere was rijk. De rijke had tien koeien en de arme had maar een mutteken. De arme moest zijn mutteken dood doen, zoo arm was hij. Hij ging 't vel bij den huidvetter naar de stad verkoopen.

Hij moest door een heel groot bosch gaan. Opeens hoorde hij roovers komen. Hij klom op een hoogen boom. Juist kwamen de roovers onder dien boom geld tellen. Jan werd zoo eeuwig benauwd, dat hij zijn vel liet vallen. De roovers, die niet wisten of de duivel hen kwam halen, liepen weg en lieten het geld achter. Jan was zoo eeuwig kontent, dat hij al zingende naar huis trok.

't Was in den tijd, dat ze 't geld nog met een mande moesten meten, Jan, die natuurlijk zulke dingen niet had, zond zijn vrouw bij zijn broer om den geldliter.

Als de vrouw 't mandje terugbracht vroeg Jan 's broeder:
"Maar vanwaar komt dat geld?"

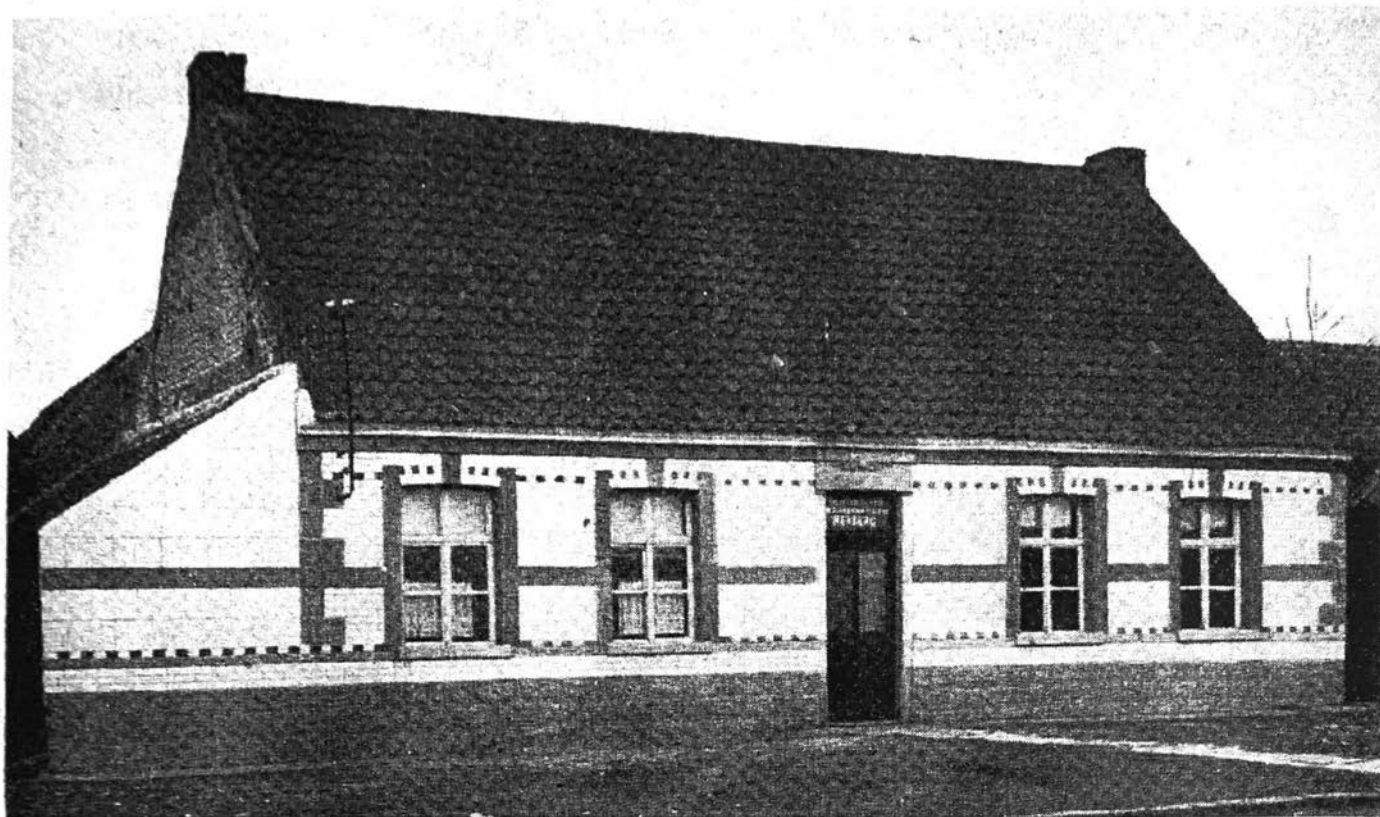
"Mijn man heeft 't velleken van onzen mutten verkocht en er zooveel franken voor ontvangen als er haren op 't vel stonden". 'k Zal dan ook maar een koe dood doen, peinsde

---

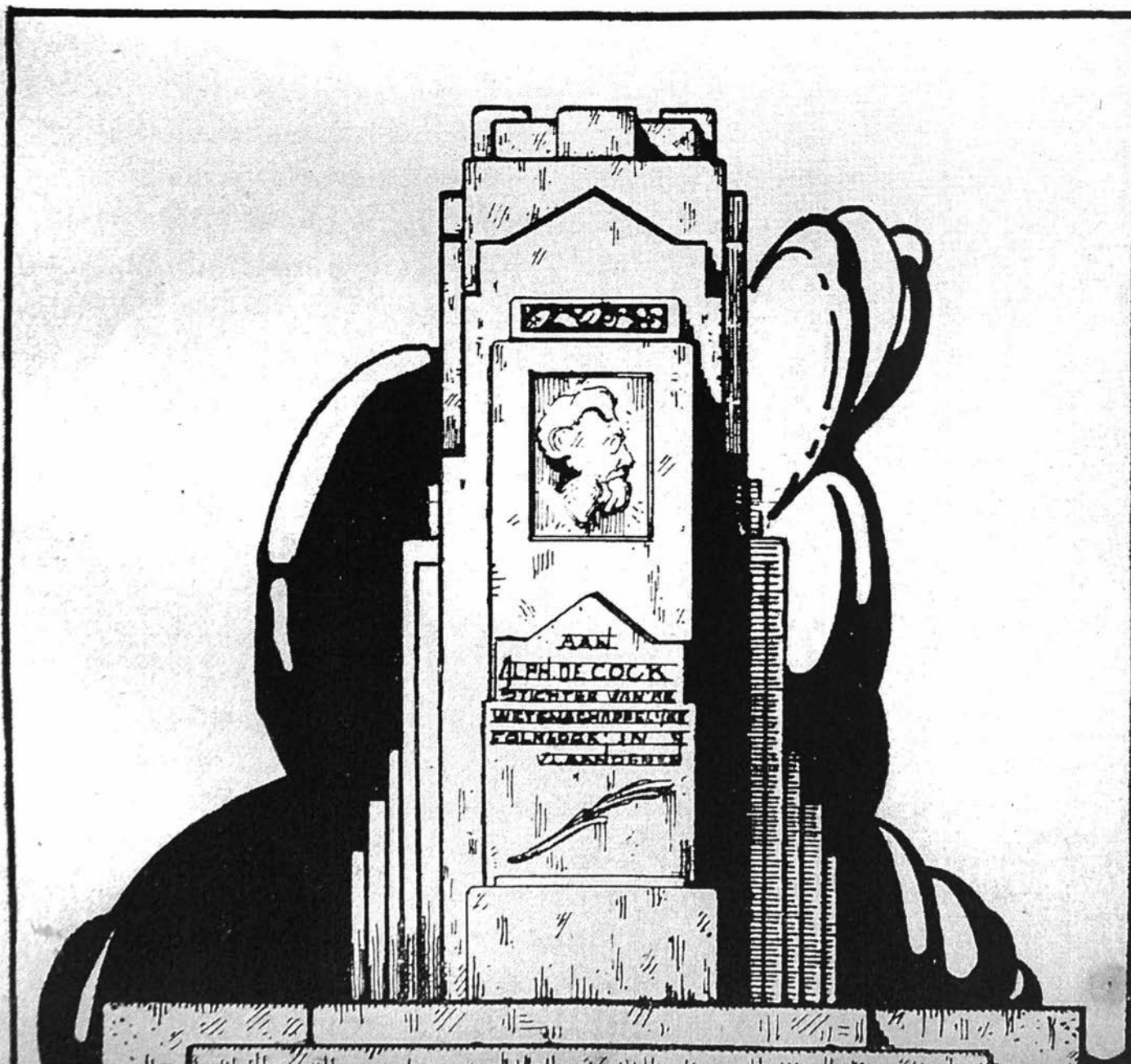
(1) Zie Oost-Vlaamsche Zanten, 3 Jaarg., no 1, bladz. 6.

Alf. De Cock hulde.

Het geboortehuis van Alf. De Cock te Herderssem.

de rijke. Zoo gezegd, zoo gedaan. Hij trok met 't vel naar de markt en riep : " Hier, een schoon vel te koop ! „ De koopers kwamen af. " Hoeveel moet ge hebben ? „ vroeg een koopman. " Voor dat vel moet ge mij den prijs van de markt betalen, dus zooveel franken als er haren op staan. „

" Dat is iemand die zot is, 't komt allemaal bij den oorlog. „

De rijke ging kwaad naar huis. 'k Zal die kerel wel straffen, peinsde hij.

Twee dagen later kwam hij zijn broer tegen " Ha, schavuit „ riep de rijke, " 'k zal u vinden, dezen nacht kom ik u den kop afkappen „.

Jan ging naar huis en 's avonds zei hij tegen zijn schoonmoeder : " Ik heb een malsch bed, slaapt gij daarin, ik slaap in 't uwe „.

's Nachts kwam Jan 's broer af en kapte de oude vrouw den kop af.

Jan nam een korf eieren en de oude vrouw en trok ermee naar de markt. Hij zette den kop of 't lijf en daarnevens den korf eiers. Dan ging hij achter een kraam staan, om af te spieden wat er zou gebeuren.

Daar kwam een heer. — " Hoeveel kosten die eieren ? „ vroeg hij. De vrouw zei natuurlijk nog kik nog mik. " Hoeveel kosten die eieren, vraag ik u ? „

De vrouw zweeg natuurlijk nog altijd.

" Niet slapen ! „ zei de man en gaf de vrouw 'ne klop op den kop. De kop rolde wel tien meters ver. Jan sprong van achter het kraam. " Mijn moeder vermoord ! „ zei Jan ; " Ge weet toch wel dat oude-wijve-koppen niet vast staan. „

"Zwijg „ smeekte de man, " 'k zal u duizend frank geven „. Jan nam het geld aan, stak het lijk weer in den zak en ging naar huis. Onderweg moest hij voorbij een kerk. Hij plaatste zijn moeder in den biechtstoel en ging den pastoor halen.

De pastoor kwam om de biecht te hooren. " Wat hebt gij gedaan ? „ vroeg de biechtvader. De vrouw kon natuurlijk niet antwoorden. De pastoor vroeg en hervroeg en kreeg geen antwoord. Hij kwam uit zijn stoel en wilde de vrouw uit den biechtstoel trekken, maar nauwelijks had hij ze aangeraakt of de kop rolde vóór zijn voeten.

“ Ha ! hi ! mijn moeder is dood, ge weet wel dat oude-wijve-koppen niet vast meer staan ! „

“ Zwijg „, zei de Pastoor, “ ik zal u duizend frank geven. „

Jan trok blij naar huis.

Op zekeren dag kwam de rijke met zijn knecht Jan tegen.

“ Nu hebben wij u, hé, schelm ! „, riepen zij. Ze namen Jan vast en staken hem in een baal. “ We zullen hem gaan verdrinken in de Roode zee „, riep de rijke.

Ze wierpen de baal op den oever van den put, dien men de Roode zee noemde, en gingen in den omtrek steenen zoeken om de baal te doen zinken.

Ondertusschen lag Jan in die baal te kermen “ Ai, ai, laat mij hier uit ! „, Juist kwam daar een herder met schapen.

“ Waarom hebben ze u in die baal gestoken ? „, vroeg hij.

“ Ai, ai, nu willen ze mij koster maken en ik kan geen woord Latijn „, kermde Jan. “ Als 't maar dat is „, zei de herder.

“ och, dat wil ik in uwe plaats doen, „, Jan kroop uit den zak en de herder erin. “ Houd u maar stil, ze zullen straks komen, „, riep Jan en hij vertrok met de kudde.

De rijke met zijn knecht, kwamen en wierpen den zak in 't water. In 't naar huis gaan ontmoetten zij Jan met zijn schapen. “ Wat beteekent dat met u, schelm ? „, vroeg zijn broeder. “ Ja, 'k heb hier een heele kudde schapen en hadt ge mij nog wat verder geworpen, ik had een kudde koeien vast, „

“ Kom mee „, fluisterde zijn broeder tot den knecht, en ze gingen naar de Roode zee. “ Springt eerst in 't water en als gij een kudde ziet roept mij dan ! „, zei hij tegen zijn knecht.

Deze sprong in 't water. “ Kom ! kom ! „, riep hij “ hier is een kudde paarden, schapen, koeien . . . . . „

De rijke sprong in 't water en beiden verdronken.

— —

Dit vertelsel werd opgeteekend in 1917, door den heer A.D.K., onderwijzer te Hamme, uit den mond van een twaalf-jarigen volksjongen ; een “ verteller „, die nog meer andere vertelsels kende.

Deze variante is merkwaardig onder meer dan één opzicht. Vooreerst geeft zij een typisch voorbeeld van “ verving van vertelsels : In de gekende varianten, waarin het motief voorkomt van de doode vrouw, die een tweede maal

“gedood „ wordt en door den vermeenden moordenaar betaald, volgt als tegenhanger het motief dat de afgunstige rijke op zijn beurt moeder of vader doodt om er ook veel geld voor te bekomen; en het is maar nadat de rijke ondervonden heeft dat hij door zijn tegenstrever wederom werd beetgenomen dat hij komt om zich te wreken en den “ arme „ in 't water te werpen. In onze Hamsche variante ontbreekt het motief dat ook de rijke zijn moeder doodt, daarentegen werd het motief van den moord op de doode vrouw verdubbeld : De doode vrouw wordt het hoofd afgeslagen op de markt en dan nog eens in den biechtstoel. Het verdubbelen en het verdrievoudigen van bepaalde sprookjesmotieven is een verschijnsel, dat meermaals voorkomt in de volksliteratuur.

De medegedeelde variante is ook typisch “ Vlaamsch „. In dit geval bedoelen wij door Vlaamsch, een karakteristieke combinatie van Germaansche en Romaansche elementen. De inleidende episode met het vel van de koe, eigen aan de meeste Fransche varianten van Unibos is onbekend in Duitschland ; — het motief van de doode vrouw komt in Frankrijk, in verband met dit thema, niet voor, maar is zeer verspreid in Duitschland.

M. DE MEYER.

Gentsche Kinderrijmpjes en Volkliederen.

II/7

1. A. B. C.

De katte die gaat mee
Den (h)ond blijft thuis,
“ Tjiej „ zei de muis
En de vogel vliegt op 't huis !
(Of : In het schotelhuis, ook vogelhuis.)

2. Op eenen nieuwjaarsavond,

De bakker sloeg zijn wijf,
Al met een houte pale
Zoo deerlijk op heur lijf !
Wat zullen wij heur * geven *(of hem)
Al veur heur ** nieuwejaar ? **(of zijn)

Twee kindjes in de wiege
 En bei mee krullekens haar }
 of
 Een kindje in de wiege }
 Al met gekroezeld haar }
 Hoe gaan we dat kindje heeten

Jasbaard (of Jaspard)

Scheer mijnen baard,

Scheer hem schoone

Veur een kroone,

Scheer hem net

Veur een plaket,

Scheer hem rond

Veur nen roggen peerdenstr..... !

3. Op mijn deurke staat er een schreefke
 En kom ik thuis, ik vaag het uit,
 Die niets en heeft en kan niets geven,
 Want 't is al veel te slechte tijd.

4. Jantje komt, Jantje komt,
 Jantje de lanteerneman,
 Vroeg en laat,
 Op de straat,
 Om te zien hoe alles gaat !

Opmerking bij 4) Werd door de kinderen gezongen om den lantaarnaansteker bij het uitoefenen van zijn ambt te "treiteren" (Nota P.D.K.)

5. Er zaten twee begijntjes te naaien
 En ze spraken zoo geerne van Jesuken,
 Jesuken was hunne beste vriend,
 Zij bezaten nog elk een appelken,
 En zij smeten die beiden in 't vier,
 Eentje alhier,
 Eentje aldaar,
 Eentje op Onze Lieve Vrouw haar autaar ;
 Is hij gebroken, we zullen hem maken,
 Met wat steenen en wat stokken ;
 Waar zullen we die steenen en die stokken gaan halen?
 Ginder verre

Aan die blauwe sterre,
Waar dat Jesuken en Johanneken begraven zijn,
Jesuken en Johanneken
Speelden zoo geere met 't lammeken ;
Aan Maria's voetjes
Waren zij zoo zoetjes.
Wie zal ze leeren ?
Onze Lieve Heere,
Wie zal ze onthouwe ?
Onze Lieve Vrouwe.
Wie zal er de misse doen ?
Pietje met zijnen grooten hoed,
Die al de menschen den dood aandoet !

6. En al die van mij klappen (1)
Die deugen nog veel min
Ik heb van gheel mijn leven niet gedeugen
En 'k ben 't nog niet van zin,
En al die van mij klappen
Die deugen nog veel min !

1) kwaad spreken.

7. Moeder koopt mij op de foore
Eenen ring voor mijne hand,
Een paar slingers voor mijn ooren
't Is de mode en z'is plezant.
Wilde van de mode zijn
Krinoliene, Krinoliene (bis)
Krinoliene dat is fijn !

8. Mietje lief, ge moet niet treuren
Zeg mij wat u pijn aandoet,
Is 't een kleed met vele kleuren
Is 't een sjal of eenen hoed ?
— Dit zal niet mijn hart verblijden
Moeder 't zal wat anders zijn
Maar wilde gij mijn hart verblijden
Zeg dan dat Jan mijn man mag zijn ?

(Wordt voortgezet)

Em. ANDELHOF.

Volkshumor.

Lijst der reeds aangeteekende en verzamelde Bij- en Spotnamen van Oostvlaamsche Gemeenten. (vervolg) (1)

90. OKEGEM : *Hoppe-winders van Okeghem* : De Dene (bij de St. Genoïis " van Oteghem „ W.-VI.)
91. ONKERZELE : *De Onkerzeelsche tooverheksen* : De Raadt.
" *Onkerzele is het tooverheksenkwartier* „ : De Raadt.
" *Onkerzele is een tooveressennest* „ : uit den volksmond.
92. OOMBERGEN : *De gers- of grasbuiken van Oombergen* : De Raadt, Is. Teirlinck (Idioticon, III, 377).
93. OORDEGEM : *Polkaboeren*. Naar het schijnt gebruiken de Oordegemmenaars veel *polkameel* (maïsmee) in hun pap. Uit den volksmond te Oordegem.
94. OOSTAKKER : *Saveustekkers* (savooistekkers) : uit den volksmond te Desteldonk.
95. OOST-EEKLOO : *De Oosteekloosche verkens* : De Raadt.
96. OPDORP : a) *Platte-keesboeren* : De Raadt (naar Ons Volksleven).
b) *De keeszakken* : uit den volksmond te Buggenhout.
c) *De kielkens* : Vroeger zoo genoemd te Lebbeke, waar die van Opdorp gingen loten en te dier gelegenheid allen een blauwen kiel droegen. Uit den volksmond.
97. ORROIR : *Le Poulîer d'Orroir* (Kiekenhok) : De Raadt (Orroir is een zeer kleine gemeente).
98. OUDEGEM (Dendermonde) *Gierigaards* : Gittée (Volkskunde, V, 133), De Raadt.
99. OUDENAARDE : a) *Ledechgangers van Oudenaarde* : De Properheden. Bij De Dene : *Ledighgangers van Oudenaarde*, bij Teirlinck : *Leeggangers van Anorde*.
b) *Kiekefretters* (ook *Kiekens* of *Kiekies*) : Belgisch Museum, V, 440 ; De Raadt (naar ons Volksleven), Is. Teirlinck, (Idioticon, III, 366).
c) *Boonenknoopers* : De Raadt.

(1) Zie nr 1, II, blz. 9 ; nr 2, II, blz. 28 ; nr 3, II, blz. 43 ; nr 2, III, blz. 27.

d) *Boonenklakkers* : uit den volksmond, ook bij Is. Teirlinck. Naar het schijnt zijn de boonen de geliefkoosde spijs der Oudenaardenaars. Ze laten ze openklakken. Ook gaan er dikwijls venters met geklakte boonen in de herbergen rond.

e) *Vlabakkers* : Is. Teirlinck. *Wordt voortgezet*

Iets over 't Gentsch en den rijkdom der Gentsche taal.

“ Het Gentsch „ zoo getuigt de gekende schrijver Em. De Bom, in zijn werk “Nieuw Vlaanderen „ “ is het zuiverste en sappigste, het karakteristiekste en 't kruimigste van al onze dialekten. „ En het rijkste ook. Dat bewijst ons ten overvloede de volksschrijver Lodewijk De Vriese, ons medelid, in zijn werkje : “ Gentsche spreekwoorden en spreekwijzen „ waarvan de 4^e uitgave vóór ons ligt. Van dien rijkdom willen wij eenige voorbeelden aanhalen.

Sterft er iemand in de stad der “ Stropdragers „ dan hoort men :

Hij heê 't loiten liggen ; hij es de pyp uit ; hij es bij giertje ; zijnen klakker es gebosten ; hij es bij kiekepuut (1) ; hij es versast ; hij hee zijnen gaper geloiten ; hij heê zijn mage gekeerd ; hij es verkacheld ; hij es mol ; hij es noir Bataklava.

En verder :

Voor een pak slagen vinden wij 25 verschillende uitdrukkingen :

Afdrugging ; aftelling ; borsteling ; davering ; dessching ; doeffeling ; geeseling ; klopping ; kluiting ; koting ; neuking ; pandoering ; pekking ; poeiering ; priegeling ; rammeling ; ranseling ; roefeling ; rossing ; schudding ; smering ; smijting ; tamboering ; temmering ; vetting.

Voor een kaakslag 38 uitdrukkingen :

Abberdas ; accent circonflexe ; astje ; atoe ; blafte ; ei ; gerla ; handfeest ; hardei ; huufdvlakke ; koaksmete ; koine ; kèze ; klets ; kokarde ; lap ; mokke ; mossel ; mot ; muilpere ; oester ; uurvoage ; petoiter ; peere ; peze ; plak ; plots ; poot ; soeflette ; toirte ; titaboaster ; voage ; vievelamoer ; vijge ; woafel ; woarmappel ; zoatje.

(1) Kiekepuut - eene goede eeuw geleden was de dienst der begrafenissen toevertrouwd aan de familie Kieckepoot, vandaar de uitdrukking : "Hy es by kiekepuut."

Voor een druppel 21 uitdrukkingen :

Ko, borrel; kloaren; bak; slijmsnijer; sampampel; goele; goai; gendarm; kwak; martiko; gans; snaps; sampetter; kooldroager; sloapmutse; tiet; iene van vijfve; akwaviva; ne kewwe; een scheute; ne schrapnel.

Deze enkele voorbeelden zijn ons dunkens voldoende om te bewijzen dat de taal der Jongens van Artevelde wel te recht de rijkste der streektalen mag genoemd worden.

Naar wij vernemen zal de onvermoeibare verzamelaar, die in October e. k. zijn tachtigsten geboortedag zal herdenken, eerlang eene vijfde vermeerderde uitgave van zijn pittig boekje het licht laten zien.

Het zal voorzeker bij alle folkloristen welkom zijn.

G. L.

Recensie.

Vercoullie (Prof. Dr J.) Suiker pinije - Een Herinnering aan de Gentsche Folklore - tentoonstelling van Juli 1927. - Verslagen en Mededeelingen der Kon. Vl. Academie, October 1927, blz. 985-86.

Onder de oude en smakelijke spekkensoorten door ons geacht medelid Ed. De Vynck hermaakt en uitgesteld ter gelegenheid van onze folklore-tentoonstelling waren ook de *suiker pinijen*. Prof. J. Vercoullie zoekt de etymologie van die uitdrukking op, die afkomt van het apothekerslatijn *saccharum penidium*. Het woord *penidium* is te brengen tot het Perzisch *pânîd*, *fânîd*, Turksch *fânîd* = gezuiverde suiker. Het Arabisch *fânîd* zal wel hetzelfde woord zijn, te meer daar *alfénic*, daarvan afgeleid, in de middeleeuwsche apothekers-taal en ook in het Spaansch synoniem is van *penidium*. — Prof. J. Vercoullie verlangt hierbij de volgende aanvulling: suiker pinije is tot den zesden graad gekookte suiker (au petit cassé) met een aftreksel van zoethout (niet kalissiedrop); gerstesuiker is tot den zevenden graad gekookte suiker (au grand cassé) met een aftreksel van gerst. Het eerste smelt in den mond, het tweede knapt tusschen de tanden. F.V.E.
